

Academic Focus
กุมภาพันธ์ 2560

สารบัญ

บทนำ	1
คุณลักษณะทั่วไปของกัญชา	2
ข้อดีของกัญชา	3
ข้อเสียของกัญชา	3
ตัวอย่างงานวิจัยประโยชน์ของกัญชา	4
กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง	5
กรณีศึกษากฎหมายของรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา	6
บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	9
บรรณานุกรม	1

มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการปลูก และการใช้กัญชาในครัวเรือน กรณีศึกษากฎหมาย ของรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา

บทนำ

ในประเทศไทยกัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หากผู้ใดมีไว้ครอบครองเป็นความผิดกฎหมาย แต่ในบางประเทศกลับเห็นถึงคุณประโยชน์ของกัญชา และประชาชนสามารถครอบครองกัญชาได้โดยชอบ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งในที่นี้จะขอก้าวถึงกรณีศึกษามาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับการควบคุมการใช้กัญชาของมลรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา เพื่อนำการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบและ ศึกษาความเป็นไปได้ในการอนุญาตให้ประชาชนทั่วไป สามารถปลูกและใช้กัญชาได้อย่างถูกกฎหมายเพื่อ ลดภาระค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของแต่ละครัวเรือนต่อไป

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

คุณลักษณะทั่วไปของกัญชา

ในกัญชามีสารเคมี cannabinoids อยู่จำนวนหนึ่ง โดยสารสำคัญในกลุ่มนี้เชื่อว่าออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท คือ d9- tetrahydrocannabinol (THC) และสารดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 การค้นคว้าเกี่ยวกับฤทธิ์ของ THC นำไปสู่การผลิตยา dronabinol (marinol) ซึ่งมีส่วนผสมของ THC สำหรับใช้ในผู้ป่วยมะเร็งที่รักษาด้วยวิธีเคมีบำบัดเพื่อป้องกันอาการคลื่นไส้ อาเจียน และใช้ในผู้ป่วยเอดส์โดยทำให้เพิ่มความอยากอาหารในผู้ป่วยเอดส์

กัญชานิยมเสพโดยการสูบ ฤทธิ์ของกัญชาเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย จะแทรกซึมเข้าสู่กระแสเลือดอย่างรวดเร็วภายใน 2-3 นาที และจะออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทได้สูงสุดถึง 1 ชั่วโมง อาการโดยทั่วไปจะเซื่องซึมลงอย่างช้า ๆ แต่บางรายก็ลดลงอย่างรวดเร็ว ผู้เสพกัญชาจะมีอาการเคลิ้มจิต (euphoric “high” or “stoned”) โดยในขั้นต้น ๆ มักจะเกิดอาการกระตุ้นประสาท และบางคนจะมีอาการตึงเครียดทางใจหรืออาการกังวล ต่อมาก็มียาอาการเคลิ้มจิตเคลิ้มใจ ทำให้ผู้สูบรู้สึกว้าวุ่นว้าวุ่นทุก ๆ ไปเจียบสงบ จากนั้นมักจะมีปฏิกิริยาที่เปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน เดี่ยวหัวเราะเดี่ยวสงบ อาการอื่น ๆ ที่พบคือ ผู้เสพจะรู้สึกล่องลอย ปากแห้ง สับสน อยากอาหาร การเต้นของชีพจรเพิ่มขึ้น ตาแดงขึ้นในขณะที่เสพยา หากเสพเป็นประจำจะทำให้สุขภาพเสื่อมลง ได้แก่ โรคหลอดเลือดสมอง ไซนัสอักเสบทางเดินหายใจอักเสบ ตะคริว ท้องร่วง โดยรวมแล้ว กัญชามีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาที่คล้ายกับพวกยากระตุ้นประสาท (stimulant) ยากดประสาท (depressant) ยาหลอนประสาท (hallucinogen) ยาแก้ปวด (analgesic) และยาที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (psychotomimetic) หลายประการในยาตัวเดียวกัน

กัญชา (*Cannabis sativa* L., CANNABIDACEAE) ลักษณะทางพฤกษศาสตร์เป็นไม้ล้มลุกปีเดียว ลำต้นตั้งตรง สูง 0.9-1.5 ซม. มีขนสีเขียวอมเทาและไม่ค่อยแตกสาขา ใบเดี่ยว รูปฝ่ามือ เรียงสลับ ขอบใบเว้าลึกจนถึงจุดโคนใบเป็น 5-7 แฉก แต่ละแฉกรูปยาวรี กว้าง 0.3-1.5 ซม. ยาว 6-10 ซม. แผ่นใบด้านบนสีเขียวเข้มกว่าด้านล่าง ดอกแยกเพศ อยู่ต่างต้น ออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายยอด ช่อดอกและใบของต้นเพศผู้จัดเรียงตัวกันห่าง ๆ ต่างจากต้นเพศเมียที่เรียงชิดกัน ดอกเล็ก ดอกเพศเมียมีกลีบเลี้ยงหุ้ม ผลแห้งเมล็ดล่อน เล็ก เรียบ สีน้ำตาล มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย มีการกระจายพันธุ์ที่อัฟกานิสถาน ทวีปแอฟริกาเขตร้อน ทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือและใต้ และฮาวาย มีสภาพนิเวศคือขึ้นได้ในดินทุกชนิด แต่ถ้าปลูกในดินร่วนซุยและมีอาหารอุดมสมบูรณ์ก็จะงอกงามดี กัญชาเป็นพืชที่นำมาเตรียมผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ มารีฮัวนา (Marijuana, Marihuana) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการเตรียมที่ง่ายที่สุด กล่าวคือนำกะหล่ำกัญชามาผึ่งให้แห้งในที่ร่ม แล้วขยี้ให้เป็นผงหยาบ ประเภทกัญชา ได้แก่

- กัญชาแห้ง (Ganja) เป็นผงหยาบของดอก ผล และใบแห้ง ที่นำมาอัดเป็นแท่งหรือแผ่นบาง ๆ
- แบน (Bhang, Bang) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำ อาจมีส่วนประกอบเป็นเพียงใบเท่านั้น หรืออาจมีช่อดอกทั้งเพศผู้และเพศเมียปนมาด้วย
- แฮชชิส (Hashish) หรือ ชาร์ส (Charas) เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความแรงสูง เตรียมขึ้นโดยนำกะหล่ำกัญชามาใส่ในถุงผ้าใบ ใช้ไม้ทุบให้เรซินไหลออกมา แล้วจึงขูดเรซินออกมาจากถุงผ้า

- รีฟเฟอร์ (Reefer) หรือ จอยต์ (Joint) เป็นผลิตภัณฑ์ผสมระหว่างกัญชาและยาสูบ ในประเทศ ตะวันตกนิยมนำรีฟเฟอร์มาสูบแทนบุหรี่ (กัญชา, 2560) ข้อดีและข้อเสียของกัญชา (ข้อดี ข้อเสีย ของกัญชา, 2560) มีดังนี้

1. การใช้กัญชาเพื่อบรรเทาหอบหืด ยาแก้หอบหืดทุกตัวมีข้อเสียคือมีข้อจำกัด ทั้งประสิทธิภาพและผลข้างเคียง เนื่องจากกัญชามีผลลดการหดตัวของหลอดลม

2. การใช้กัญชาในการรักษาต่อหิน คือ การรักษาตาต่อหิน ซึ่งเป็นสาเหตุอันดับสองที่ทำให้ คนตาบอด ในสหรัฐ คนอเมริกาเกือบล้านที่ป่วยด้วยต่อหินที่รักษาได้ด้วยกัญชา กัญชาทำให้ความดันภายในลูกนัยน์ตาลดลงได้ดีหลายชั่วโมงในคนปกติและในคนที่ความดันลูกนัยน์ตาสูงจากต่อหิน การให้กัญชาทางปากหรือทางหลอดเลือดดำให้ผลเหมือนกันซึ่งขึ้นกับชนิดอนุพันธ์กัญชามากกว่าจะเกิดจากฤทธิ์กล่อมประสาทของกัญชา กัญชาไม่ได้รักษาโรคหาย แต่ช่วยยับยั้งการบอดไม่ให้เพิ่มมากขึ้น เมื่อยาทั่วไปไม่อาจช่วยได้ และการผ่าตัดเป็นเรื่องเสี่ยงเกินไป

3. อนุพันธ์กัญชามีประโยชน์หลายอย่างในการบำบัดมะเร็ง อาจใช้เป็นสารกระตุ้นความอยากอาหาร กัญชาจะช่วยชะลอน้ำหนักลดในผู้ป่วยมะเร็ง กัญชามีผลยับยั้งการเติบโตของเซลล์มะเร็งในสัตว์ทดลอง แต่ผลยังไม่เป็นที่สรุป และอนุพันธ์กัญชาอีกชนิดคือ cannabidiol อาจจะทำให้มะเร็งโตเร็วขึ้น บางทีกัญชาเมื่อใช้ร่วมกับยาอื่นอาจเป็นประโยชน์ในการป้องกันการโตของมะเร็ง แต่สิ่งที่กัญชาช่วยได้แน่ในการบำบัดมะเร็งคือ การป้องกันการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ป่วยที่รับเคมีบำบัด เกือบครึ่งของผู้ป่วยที่รับยาต้านมะเร็งต้องทุกข์จากการคลื่นไส้อาเจียนอย่างแรง ประมาณร้อยละ 25 ถึง 30 ของผู้ป่วยเหล่านี้ ยาแก้คลื่นไส้ใช้ไม่ได้ผล อาการคลื่นไส้อาเจียนไม่เพียงทำให้ร่างกายไม่สบายแต่ยังรบกวนประสิทธิภาพการบำบัดรักษาด้วยการอาเจียนอาจทำให้เกิดการฉีกขาด ของหลอดอาหารและซีโครงหักทำให้ไม่ได้รับอาหารเพียงพอและสูญเสียน้ำ

ข้อเสียของกัญชา

1. ทำลายสมรรถภาพทางกาย ผู้เสพกัญชาในปริมาณมาก เป็นระยะเวลานาน ๆ จะทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม จนไม่สามารถประกอบกิจการงานใด ๆ ได้ โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้แรงงาน ความคิด และการตัดสินใจ รวมทั้งจะมีลักษณะ Amotivation Syndrome คือ การหมดแรงใจของชีวิต จะไม่คิดทำอะไรเลย อยากรู้อย่างไร ๆ ไปวัน ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานเป็นอย่างมาก

2. ทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย การเสพติดกัญชามีผลร้ายคล้ายกับการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) กล่าวคือ กัญชาจะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายทำงานเสื่อมลงหรือบกพร่อง ร่างกายจะอ่อนแอและติดเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ง่าย

3. ทำลายสมอง การเสพกัญชาแม้เพียงในระยะสั้น ทำให้ผู้เสพบางรายสูญเสียความทรงจำ เพราะฤทธิ์ของกัญชาจะทำให้สมองและความจำเสื่อม เกิดความสับสน วิดกกังวล และหากผู้เสพเป็นผู้มีอาการของโรคจิตเภท หรือป่วยเป็นโรคซึมเศร้าจะมีความเสี่ยง ที่จะเกิดอาการรุนแรงมากกว่าคนปกติทั่วไป

4. ทำให้เกิดมะเร็งปอด เนื่องจากผู้เสพจะอัดควันกัญชาเข้าไปในปอดลึกนาน หลายวินาที การสูบบุหรี่อัดใส่กัญชาเพียง 4 มวน ซึ่งเท่ากับการสูบบุหรี่ 1 ซอง หรือ 20 มวน นั้นสามารถทำลายการทำงานของระบบ

ทางเดินหายใจทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งได้มากกว่าคนสูบบุหรี่ธรรมดาถึง 5 เท่า และในกัญชายังมีสารเคมีที่เป็นอันตราย สามารถให้เกิดโรคมะเร็งได้

5. ทำร้ายทารกในครรภ์ กัญชาจะทำลายโครโมโซม ฉะนั้นหญิงที่เสพกัญชาในระยะตั้งครรภ์ ทารกที่เกิดมาจะพิการมีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ความผิดปกติของเซลล์ประสาทในสมอง ความผิดปกติของฮอร์โมนเพศและพันธุกรรม

6. ทำลายความรู้สึกทางเพศ กัญชาจะทำให้ระดับฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนในชายลดลง ทำให้ปริมาณอสุจิน้อยลง ทั้งยังพบว่า ผู้เสพยาติกัญชามักกลายเป็นคนขาดสมรรถภาพทางเพศ

7. ทำลายสุขภาพจิต ฤทธิ์ของกัญชาจะทำให้ผู้เสพยาติมีอาการอ่อนล้า ผันเฟื่อง ความคิดสับสนและมีอาการประสาทหลอนจนควบคุมตนเองไม่ได้ ซึ่งถ้าเสพเป็นระยะเวลานานจะทำให้มีอาการจิตเสื่อม

ตัวอย่างงานวิจัยประโยชน์ของกัญชา (อภิตา มีเดช, 2556)

1. ลดอัตราการเสียชีวิตหลังผ่าตัดในผู้ป่วยบาดเจ็บทางสมอง

กลุ่มศึกษาจากศูนย์การแพทย์แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส (UCLA Medical Center) ในสหรัฐ ทดสอบกัญชากับผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บด้านสมอง (Traumatic brain injury: TBI) 446 ราย ตลอดระยะเวลา 3 ปี พบว่า กลุ่มที่มีผลทดสอบกัญชาเป็นบวก ร้อยละ 97.6 รอดชีวิตจากการผ่าตัด ขณะที่ผู้ป่วยที่มีผลทดสอบกับกัญชาเป็นลบ มีอัตราการรอดชีวิตจากการผ่าตัดร้อยละ 88.5 โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการเผยแพร่ในวารสาร American Surgeon

2. ยับยั้งการเจริญของเซลล์มะเร็งลำไส้ใหญ่

บทความตีพิมพ์ในวารสาร Carcinogenesis ระบุว่า สารสำคัญในกัญชาที่ให้ผลทางการรักษา คือ สารที่ไม่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอย่าง cannabigerol หรือ CBG โดยสามารถป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่และควบคุมการเจริญเติบโตของเนื้อร้ายที่อาจกลายเป็นมะเร็ง ทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยเนเปิลในอิตาลี พบคุณสมบัติของสาร CBG ที่สามารถยับยั้งกระบวนการเกิดเนื้องอกในลำไส้ใหญ่ (colon tumorigenesis) ทั้งยังพบความเชื่อมโยงระหว่างการใช้กัญชาและการตายของเซลล์มะเร็งดังกล่าว โดยผลการทดสอบในสัตว์เป็นที่น่าพอใจผลสรุปจากทีมวิจัย คือเสนอให้ใช้ CBG เป็นทางเลือกในการป้องกันและรักษามะเร็งลำไส้ใหญ่

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า กัญชามีสรรพคุณในการฆ่าเซลล์มะเร็งและทำให้เนื้อร้ายในสมองเหี่ยวลงได้ โดยจากการศึกษาของสำนักปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติอเมริกา แสดงให้เห็นว่า สารสกัดของกัญชาสามารถช่วยให้คนไข้ตอบสนองกับการบำบัดด้วยการฉายรังสีดีขึ้น ส่วนการทดลองกับสัตว์ ก็พบว่า สารจากกัญชาสามารถฆ่าเซลล์มะเร็งบางชนิดได้ ทำให้เนื้อร้ายหดเหี่ยวลง โดยมีหลักฐานว่า สารสกัดจากกัญชาสามารถทำให้เนื้อร้ายในสมองชนิดที่ร้ายแรงที่สุดมีขนาดลดลง ซึ่งสารสกัดเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ควบคู่กับการฉายแสง จะทำให้ฤทธิ์ในการฆ่ามะเร็งมีเพิ่มมากขึ้นด้วย (กัญชา สรรพคุณและประโยชน์ของต้นกัญชา 30 ข้อ, 2559)

3. เสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยพาร์กินสัน

กรณีผลทดสอบประสิทธิภาพของสาร cannabidiol หรือ CBD ในกัญชา เมื่อเทียบกับยาหลอก (placebo) โดยทีมศึกษามหาวิทยาลัยเซาเปาโล บราซิล และเผยแพร่ในวารสาร Journal of Psychopharmacology ฉบับเดือนกันยายนหลังการคัดเลือกผู้ป่วยพาร์กินสัน 21 รายเข้าทำการทดสอบ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม 2 กลุ่มแรกได้รับ CBD ในปริมาณ 75 และ 300 มิลลิกรัม ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มสุดท้ายได้รับยาหลอก ที่ไม่ให้ผลใด ๆ ในการรักษาผลปรากฏว่า กลุ่มอาสาสมัครที่ได้รับ CBD เป็นประจำทุกวัน แม้จะมีอาการทางร่างกายไม่ต่างจากกลุ่มที่ได้รับยาหลอก แต่จากแบบประเมินด้านคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม ผลออกมาดีกว่ากลุ่มที่ได้รับยาหลอก

4. ลดผลกระทบจากการเลิกยาเสพติดอื่น ๆ

สิ่งที่น่าสนใจที่ทีมวิจัยค้นพบคือ การได้รับกัญชาในปริมาณเหมาะสมสามารถบรรเทาอาการที่เกิดขึ้นระหว่างบำบัดอาการติดยาเสพติดกลุ่มเมธาโดนได้ ผลการศึกษานี้ได้รับการเผยแพร่ในวารสาร The American Journal on Addictions โดยสถาบันประสาทวิทยาศาสตร์ฟาร์เบอร์ (Farber Institute for Neurosciences) แห่งมหาวิทยาลัยเจฟเฟอร์สัน ในสหรัฐ โดยศึกษาผู้ติดยาเสพติด 91 รายที่เข้ารับการบำบัดหลังจากให้อาสาสมัครได้รับกัญชาระหว่างบำบัดยาเสพติด ทีมศึกษาพบว่า อาการและผลกระทบที่เกิดขึ้นระหว่างการบำบัดลดความรุนแรงลง วัดได้จากแบบประเมินอาการถอนพิษยาของผู้ป่วย (clinical opiate withdrawal scale: COWS) บทสรุปงานวิจัยนี้ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีของการใช้กัญชาในการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ที่ต้องการเลิกใช้ยาเสพติดตัวอื่นๆ

5. บรรเทาอาการทางเดินอาหารอักเสบ

วารสาร Clinical Gastroenterology and Hepatology เผยแพร่งานวิจัยของทีมศึกษาด้านทางเดินอาหารและตับ ศูนย์การแพทย์เมียร์ (Meir Medical Center) ประเทศอิสราเอล ได้ทดสอบเพื่อหาระดับความปลอดภัยและประสิทธิภาพของกัญชาเมื่อเทียบกับยาหลอก ในการบรรเทาอาการของผู้ป่วยโรคโครห์น (Crohn's disease: CD) 21 ราย เป็นเวลา 8 สัปดาห์ โรคโครห์น ถือเป็นอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นในระบบทางเดินอาหาร ซึ่งส่วนที่เป็นปัญหาอาจแตกต่างกันไปในแต่ละคน 3 อาการหลัก ๆ ที่ผู้ป่วยโครห์นต้องประสบ ได้แก่ ท้องเสีย ปวดท้อง และมีไข้ ทีมวิจัยสรุปว่า การสูดไอระเหยจากกัญชาช่วยลดอาการของโรคโครห์นได้ โดยยืนยันจากดัชนีของอาการป่วย (Crohn's Disease and activity index: CDAI) นอกจากนี้ยังพบว่าไม่เกิดผลข้างเคียงและอาการไม่พึงประสงค์ใด ๆ กับผู้ป่วยที่ใช้กัญชาเพื่อการรักษา ดังนั้น หากให้ผู้ป่วยที่ต้องการใช้กัญชาเป็นเวลานานเพราะเป็นโรคเรื้อรัง สามารถปลูกกัญชาเองในสวนครัว น่าจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายได้มาก (วิจารณ์ พานิช, 2553)

กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ในปัจจุบันกัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 – 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 150,000 บาท

1.2 ครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท พ.ศ. 2559

ในกัญชามีสาร tetrahydrocannabinol (THC) ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท พ.ศ. 2518 จัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ที่ไม่ใช้ในทางการแพทย์และอาจก่อให้เกิดการนำไปใช้หรือมีแนวโน้มในการนำไปใช้ในทางที่ผิดสูง

2.1 ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า หรือส่งออก วัตถุออกฤทธิ์ประเภท 1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 500,000 – 2,000,000 บาท

2.2 ผู้ใดขายวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 500,000 – 2,000,000 บาท

2.3 ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์โดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 – 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 100,000 บาท (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กองควบคุมวัตถุเสพติด, 2555)

3. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

กรณีศึกษากฎหมายของรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกามีการอนุญาตให้ใช้กัญชาได้ ซึ่งบางรัฐมีกฎหมายให้ใช้กัญชาเพื่อ “การหย่อนใจ” (recreational drug) เช่น โคโลราโด หรือ วอชิงตัน ดีซี โดยจำกัดให้ใช้ได้กับบุคคลที่อายุ 21 ปีขึ้นไปและมีบางรัฐที่อนุญาตให้ใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ (medical use) อาทิ นิวยอร์ก เนวาดา อริโซนา ฮาวาย โดยกัญชานั้นจะถูกควบคุมการปลูกให้มีสาร THC ซึ่งมีประโยชน์ในการฆ่าเซลล์มะเร็งในปริมาณที่มากกว่ากัญชาทั่วไป โดยในแต่ละรัฐที่อนุญาตให้ใช้กัญชาในทางการแพทย์นั้นจะกำหนดมาตรการทางกฎหมายแตกต่างกันในรายละเอียด เช่น ประเภทของโรคที่อนุญาตให้ใช้กัญชาในการรักษา เป็นต้น

รัฐธรรมนูญแห่งรัฐโคโลราโด (Colorado Constitution of 1876, 2017) ได้กำหนดว่า

1. บุคคลที่อายุ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สามารถใช้กัญชาได้ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

2. เพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของประชากร การใช้กัญชาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

โดยกฎหมายจะควบคุมกัญชาเช่นเดียวกับควบคุมสุรา ดังนี้

2.1 บุคคลต้องแจ้งอายุก่อนซื้อกัญชา

2.2 การขาย การจำหน่าย หรือการส่งกัญชาไปยังผู้เยาว์หรือผู้มีอายุต่ำกว่า 21 ปี บริบูรณ์ เป็น การผิดกฎหมาย

2.3 ห้ามผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมากัญชา

2.4 กัญชาที่จำหน่ายภายในรัฐโคโลราโดต้องติดฉลากและต้องดำเนินการตามเงื่อนไขของกฎหมาย เพื่อเป็นการรับรองว่าผู้บริโภคจะได้รับทราบข้อมูลและได้รับการคุ้มครอง

3. การกระทำของบุคคลอายุกว่า 21 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ดังต่อไปนี้ไม่เป็นการผิดกฎหมายและไม่ต้องรับ โทษภายใต้กฎหมายของรัฐโคโลราโด

3.1 การครอบครอง การใช้ การนำออกแสดง การขนส่งส่วนประกอบของกัญชา หรือกัญชา น้ำหนักไม่เกิน 1 ออนซ์

3.2 การครอบครอง การปลูก การดำเนินการ หรือการขนส่งต้นกัญชาไม่เกิน 6 ต้น และการครอบครอง ผลผลิตของกัญชาซึ่งเกิดจากต้นกัญชาที่ปลูกอยู่บนที่ดินซึ่งต้นกัญชานั้นได้เจริญเติบโต หรือเจริญเติบโตในที่ซึ่ง มีรั้วรอบขอบชิดซึ่งไม่เป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณะ และห้ามทำการจำหน่ายกัญชาดังกล่าวด้วย

3.3 การส่งกัญชาน้ำหนักน้อยกว่า 1 ออนซ์ โดยไม่ได้รับสินจ้าง แก่บุคคลอายุเกินกว่า 21 ปี บริบูรณ์

4. การกระทำความผิดต่อไปนี้ไม่เป็นการผิดกฎหมายและไม่ต้องรับโทษภายใต้กฎหมายของรัฐโคโลราโด

4.1 การผลิต การครอบครอง หรือการซื้อส่วนประกอบของกัญชา หรือการขายส่วนประกอบของ กัญชาแก่บุคคลซึ่งมีอายุกว่า 21 ปี บริบูรณ์

4.2 การกระทำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการครอบครอง การนำออกแสดง หรือการขนส่งกัญชาหรือ ผลิตภัณฑ์กัญชา การซื้อจากสถานที่เพาะปลูก ซื้อจากโรงงานผู้ผลิต หรือการขายให้กับผู้บริโภค ถ้าบุคคล กระทำการในกระบวนการกิจกรรมที่กล่าวมานี้ ร้านค้าขายปลีกกัญชาต้องได้รับการอนุญาตตามกฎหมาย

4.3 การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว กระบวนการ การบรรจุ การขนส่ง การนำออกแสดง หรือ การครอบครองกัญชา การบริการส่งถึงบ้าน หรือการขนส่งกัญชา ถ้าบุคคลกระทำการในกระบวนการกิจกรรม ที่กล่าวมานี้ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ ลูกจ้าง หรือตัวแทนย่อมได้รับการคุ้มครอง และสถานที่เพาะปลูกกัญชาต้อง ได้รับการอนุญาตตามกฎหมาย

5. การใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์

กฎหมายอาญาของรัฐโคโลราโด (Title 18 criminal code, 2017) การกระทำความผิดตามกฎหมายอาญา ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แบ่งระดับของโทษตามความหนักเบาของฐานความผิดเรียกว่า Drug Felony Sentence and Penalties หรือ DF ดังนี้

ระดับ	อัตราโทษจำคุกทั่วไป	อัตราโทษจำคุก กรณีมีเหตุเพิ่มโทษ	การคุม ประพฤติ	โทษปรับ (ดอลลาร์)
DF1	8 – 32 ปี	ไม่มี	3 ปี	500,000 – 1,000,000
DF2	4 - 8 ปี	8 – 16 ปี	2 ปี	3,000 – 750,000
DF3	2 – 4 ปี	4 – 6 ปี	1 ปี	2,000 – 500,000
DF4	6 เดือน – 1 ปี	1 – 2 ปี	1 ปี	1,000 – 100,000

นอกจากนี้ ยังมีมีความรับผิดทางอาญาประเภท Drug Misdemeanor Sentence and Penalties หรือ DM ซึ่งเป็นความผิดที่มีบทกำหนดโทษน้อยกว่าระดับ Drug Felony Sentence and Penalties แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่

ระดับ	อัตราโทษอย่างต่ำ	อัตราโทษอย่างสูง
DM1	จำคุก 6 เดือน หรือ ปรับ 500 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ	จำคุก 18 เดือน หรือ ปรับ 5,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ
DM2	ไม่มีโทษจำคุก แต่มีโทษปรับ 50 ดอลลาร์	จำคุก 12 เดือน หรือ ปรับ 750 ดอลลาร์

1. การขาย การขนส่ง การจำหน่ายกัญชาแก่ผู้เยาว์เป็นความผิด ดังนี้

1.1 การขาย การขนส่ง การจำหน่ายกัญชาน้ำหนักมากกว่า 2.5 ปอนด์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชาน้ำหนักมากกว่า 1 ปอนด์ แก่ผู้เยาว์เป็นความผิด ต้องได้รับโทษ ระดับ DF 1

1.2 การขาย การขนส่ง การจำหน่ายกัญชาน้ำหนักมากกว่า 6 ออนซ์ แต่ไม่เกิน 2.5 ปอนด์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชาน้ำหนักมากกว่า 3 ออนซ์ แต่ไม่เกิน 1 ปอนด์ แก่ผู้เยาว์เป็นความผิด ต้องได้รับโทษ ระดับ DF 2

1.3 การขาย การขนส่ง การจำหน่ายกัญชาน้ำหนักมากกว่า 1 ออนซ์ แต่ไม่เกิน 6 ออนซ์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชาน้ำหนักมากกว่า 1.5 ออนซ์ แต่ไม่เกิน 3 ออนซ์ แก่ผู้เยาว์เป็นความผิด ต้องได้รับโทษ ระดับ DF 3

1.4 การขาย การขนส่ง การจำหน่ายกัญชาน้ำหนักไม่เกิน 1 ออนซ์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชาน้ำหนักไม่เกิน 1.5 ออนซ์ แก่ผู้เยาว์เป็นความผิด ต้องได้รับโทษ ระดับ DF 4

2. การดำเนินกรรมวิธีหรือการผลิตกัญชา โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นความผิดต้องระวางโทษระดับ DF 3

3. บุคคลใดเพาะปลูกหรือผลิตต้นกัญชา ในที่ดินของตนหรือซึ่งตนได้ครอบครอง จะต้องรับผิด ดังนี้

3.1 ต้นกัญชามากกว่า 30 ต้น รับผิดระดับ DF 3

3.2 ต้นกัญชามากกว่า 6 ต้น แต่ไม่เกิน 30 ต้น รับผิดระดับ DF 4

3.3 ต้นกัญชาน้อยกว่า 6 ต้น รับผิดระดับ DM1

ทั้งนี้ บุคคลอายุเกินกว่า 21 ปี อาจได้รับอนุญาตให้เพาะปลูกกัญชาได้เพื่อประโยชน์ในทางการแพทย์ โดยพื้นที่เพาะปลูกจะต้องเป็นสถานที่มิดชิด

4. การครอบครองกัญชามากกว่าที่กฎหมายกำหนดเป็นความผิด ดังนี้

4.1 ครอบครองกัญชามากกว่า 12 ออนซ์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชามากกว่า 3 ออนซ์ เป็นความผิดต้องได้รับโทษระดับ DF4

4.2 ครอบครองกัญชามากกว่า 6 ออนซ์แต่ไม่เกิน 12 ออนซ์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชาไม่เกิน 3 ออนซ์ เป็นความผิดต้องได้รับโทษระดับ DF1

4.3 ครอบครองกัญชามากกว่า 2 ออนซ์แต่ไม่เกิน 6 ออนซ์ เป็นความผิดต้องได้รับโทษระดับ DM2

4.4 การครอบครองกัญชาไม่เกินกว่า 2 ออนซ์ เป็นความผิดโทษ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100 ดอลลาร์

5. บุคคลใดกระทำโดยเปิดเผยนำออกแสดงต่อสาธารณะ บริโภค หรือใช้กัญชาไม่เกินกว่า 2 ออนซ์ เป็นความผิดโทษต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 100 ดอลลาร์ขึ้นไปและบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ หากการนำออกแสดงต่อสาธารณะ บริโภค หรือใช้กัญชาเกินกว่า 2 ออนซ์ เป็นความผิดและต้องได้รับโทษหนักเบาตามปริมาณ ดังนี้

5.1 การนำออกแสดงต่อสาธารณะ บริโภค หรือใช้กัญชามากกว่า 12 ออนซ์ หรือสารสกัดเข้มข้น จากกัญชามากกว่า 3 ออนซ์ เป็นความผิดต้องได้รับโทษระดับ DF4

5.2 การนำออกแสดงต่อสาธารณะ บริโภค หรือใช้กัญชามากกว่า 6 ออนซ์แต่ไม่เกิน 12 ออนซ์ หรือสารสกัดเข้มข้นจากกัญชาไม่เกิน 3 ออนซ์ เป็นความผิดต้องได้รับโทษระดับ DF1

5.3 การนำออกแสดงต่อสาธารณะ บริโภค หรือใช้กัญชามากกว่า 2 ออนซ์แต่ไม่เกิน 6 ออนซ์ เป็นความผิดต้องได้รับโทษระดับ DM2

6. บทบัญญัติเกี่ยวกับโทษทางอาญานี้ไม่ใช้บังคับกับการครอบครอง การใช้ การส่งจ่าย การจ่าย การจำหน่ายยาของสถาบันมะเร็งแห่งชาติของรัฐโคโลราโด

กฎหมายว่าด้วยการจราจรของรัฐโคโลราโด (Title 42 Vehicles and Traffic Statutes, 2017) ได้กำหนดห้ามบุคคลที่อยู่ในห้องโดยสารของยานพาหนะซึ่งอยู่บนทางจราจร บริโภคกัญชาหรือมีกัญชาที่เปิดหีบห่อไว้ในครอบครอง

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

กัญชามีสรรพคุณในการรักษาและบรรเทาอาการของโรคต่าง ๆ การอนุญาตให้มีการปลูกและบริโภค กัญชาในครัวเรือนจะทำให้สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลของแต่ละครัวเรือนลงได้ อย่างไรก็ตาม การใช้กัญชาในวิถีทางที่ไม่ถูกต้องก็ยังมีโทษได้เช่นเดียวกับการดื่มสุรา เพราะกัญชาทำให้เกิดอาการเมาได้ จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้กัญชาของรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา พบว่า มาตรการทางกฎหมายที่อนุญาตให้ประชาชนได้ใช้กัญชาอย่างเสรีก็อยู่ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องปริมาณและวัตถุประสงค์ในการใช้ ดังนั้น หากมีการอนุญาตให้ใช้กัญชาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และเพื่อเป็นการรับรองหลักการเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลควรดำเนินการศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการ อนุญาตให้ใช้กัญชากายใต้เงื่อนไขของกฎหมายอย่างถูกต้องต่อไป

จัดทำโดย

นางสาวศิริชนก วิริยเกื้อกุล

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

โทร 0 2244 2070

โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup3@gmail.com

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กัญชา สรรพคุณและประโยชน์ของต้นกัญชา 30 ข้อ. (2559). สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560 จาก

<https://medthai.com/%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B2/>

ข้อดี ข้อเสีย ของกัญชา. (2560). สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560 จาก

<https://sites.google.com/site/yudgvkjkjd/he-y-cring-xa/khxdi-khx-seiy>

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2560). กัญชา. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560

จากhttp://www.rspg.or.th/plants_data/plantdat/cannabid/csativ_2.htm

วิจารณ์ พานิช. (2553). ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช แพทย์ไทยผู้สนับสนุนให้กัญชาถูกกฎหมาย.

สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560 จาก <http://highlandmag.com/allcategorized/>

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กองควบคุมวัตถุเสพติด. (2555). กัญชา (cannabis sativa).

สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560 จาก <http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome/?p=2548>

อภิรตา มีเดช. (2556). 5 ผลการรักษาด้วยกัญชา ที่วิทยาศาสตร์ไม่อาจปฏิเสธ. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560

จาก <http://waymagazine.org/medmj/>

20 ผลการวิจัยทางการแพทย์ที่พิสูจน์กัญชาสามารถรักษาโรคมะเร็งได้. (2556). สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560

จาก <http://20sciencecannabisoil.blogspot.com/>

ภาษาต่างประเทศ

Colorado Constitution of 1876. (2017, January 5). Retrieved from

<http://codes.findlaw.com/co/colorado-constitution-of-1876/co-const-art-xviii-sect-16.html>

Colorado Drug Felony Sentences and Penalties. (2017, January 13).

<https://www.criminallawdenver.com/drugs/colorado-drug-felony-sentences-penalties/>

Title 18 criminal code. (2017, January 5). Retrieved from [http://codes.findlaw.com/co/title-](http://codes.findlaw.com/co/title-18-criminal-code/co-rev-st-sect-18-18-406.html)

[18-criminal-code/co-rev-st-sect-18-18-406.html](http://codes.findlaw.com/co/title-18-criminal-code/co-rev-st-sect-18-18-406.html)

Title 25 Health Statutes. (2017, January 5). Retrieved from

<http://codes.findlaw.com/co/title-25-health/co-rev-st-sect-25-1-5-106.html>

Title 39 Taxation Statutes. (2017, January 5). Retrieved from

<http://codes.findlaw.com/co/title-39-taxation/co-rev-st-sect-39-28-8-101.html>

Title 42 Vehicles and Traffic Statutes. (2017, January 5). Retrieved from

<http://codes.findlaw.com/co/title-42-vehicles-and-traffic/co-rev-st-sect-42-4-1305-5.html>